

Datum
2020-01-29Diarienummer
KS-2017/1461.676Handläggare
Björn Rosborg
08-535 302 09
Bjorn.Rosborg@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Utredning om enprocentregeln

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Utredningens förslag, enligt bilaga 1 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 29 januari 2020, att tillämpa enprocentregeln i Huddinge kommun vid vissa anläggnings- och byggprojekt avslås.

Sammanfattning

Kommunstyrelsens förvaltning har tillsammans med kultur- och fritidsförvaltningen på kommunfullmäktiges uppdrag gjort en utredning rörande hur kommunen ska arbeta med frågor rörande konstnärlig gestaltning vid ny-, om- och tillbyggnationer av byggnader, lokaler och anläggningar. I utredningen föreslås att kommunen ska tillämpa den s.k. enprocentregeln som innebär att ca en procent av budgeten för ett byggprojekt avsätts till bild- eller formkonstnärlig gestaltning.

Utredningen sändes på remiss till samtliga nämnder, kommunens fastighetsbolag samt Huddinge konstnärsklubb och kulturföreningen Lyktan. Remissinstanserna är överlag positiva till konstnärlig gestaltning men ett flertal av dem ser betydande problem med att tillämpa enprocentregeln som finansiering av den.

En invändning rör att den konstnärliga satsningen blir direkt beroende av kommunens investeringstakt i lokaler och att det framför allt är de verksamheter som expanderar som förskola och skola som får bära dessa kostnader genom högre hyra. Dessutom framgår av Huges remissvar att de redan har en konstpolicy. Kultur- och fritidsnämnden tar också i sitt remissvar upp ett alternativt sätt att hantera den konstnärliga utsmyckningen och socialnämnden konstaterar att Huddinge kommun under de kommande åren har en stram ekonomisk budget och att kärnverksamheterna måste prioriteras.

Mot bakgrund av de synpunkter som redovisas i nämndernas remissvar och en stram ekonomi anser kommunstyrelsens förvaltning att förslaget i utredningen om att tillämpa enprocentregeln i Huddinge kommun vid vissa anläggnings- och byggprojekt ska avslås.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 HuddingeBesök
Kommunalvägen 28

Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Datum
2020-01-29

Diarienummer
KS-2017/1461.676

Beskrivning av ärendet

2015 inkom ett medborgarförslag om att Huddinge kommun bör införa enprocentregeln. Regeln innebär att ca en procent av budgeten för ett byggprojekt avsätts till bild- eller formkonstnärlig gestaltning.

Ärendet behandlades i kommunfullmäktige den 14 november 2016. I protokollet från sammanträdet står att ”huruvida enprocentregeln är lämplig att tillämpas på samtliga av kommunens ny- om- och tillbyggnationer eller om ställningstagandet till konstnärlig gestaltning ska ske särskilt i varje projekt bör dock utredas” och kommunstyrelsen och kultur- och fritidsnämnden fick tillsammans uppdraget att göra en sådan utredning.

Utredningen har med ett brett perspektiv undersökt hur kommunen ska arbeta med frågor rörande konstnärlig gestaltning vid ny-, om- och tillbyggnationer av byggnader, lokaler och anläggningar. I utredningens utblick redovisas många kommuner som ger återkommande uppdrag i konstnärlig gestaltning. Inriktning, omfattning och arbetssätt skiljer sig emellertid åt mellan de olika kommunerna.

Huvuddelen av Huddinges offentliga konst tillhör kommunens fastighetsbolag som under åren gjort stora satsningar inom området. Men även i Huddinges offentliga miljöer, såsom parker, torg eller lekplatser, förekommer konstnärlig gestaltning.

Utredningen föreslår att Huddinge kommun ska tillämpa enprocentregeln och göra avsättningar till konstnärlig gestaltning när kommunen bygger nya verksamhetslokaler och större parkanläggningar på allmänna platser som finansieras med skattemedel.

Utredningen anser att regeln bara ska tillämpas på anläggnings- och byggprojekt med en budget på över 5 miljoner. För att möjliggöra ett långsiktigt och systematiskt arbetssätt bör konststatsningarna utgå från en fast årlig budget.

Trots svårigheter med att uppskatta storleken på de investeringar som modellen baseras på är det inte osannolikt, mot bakgrund av byggtakten i kommunen, att enprocentregeln skulle generera avsättningar till konstnärlig gestaltning på runt 5 miljoner årligen.

Utredningen föreslår att kommunen tar fram en konstpolicy som reglerar syfte och mål med Huddinges satsningar på konst. Utifrån den beslutade konstpolicyn och aktuella projektlistor på kommande projekt från samhällsbyggnadsavdelningen ansvarar kultur- och fritidsförvaltningen årligen för att ta fram beslutsunderlag till relevant politiskt forum rörande vilka områden och byggprojekt som ska bli föremål för konstnärlig gestaltning samt ekonomisk fördelning dem emellan. Som en följd kommer det att behövas ökning av de personella resurserna för att administrera tillämpningen av enprocentregeln.

Kommunens tillämpning av enprocentregeln och dess regelverk och processer bör utvärderas efter tre år för att se om syftet med reformen uppfyllts och att arbetet bedrivs effektivt.

Datum
2020-01-29

Diarienummer
KS-2017/1461.676

Remissvar

Ärendet sändes på en bred remiss till samtliga nämnder, kommunens fastighetsbolag samt Huddinge konstnärsklubb och kulturföreningen Lyktan.

Bygglövs- och tillsynsnämnden

Nämnden har meddelat av de avstår från att svara på remissen då de inte anser sig beröras nämnvärt av utredningen.

Förskolenämnden och grundskolenämnden

Nämnderna har inkommit med i det närmaste likalydande svar och ställer sig positiva till kommunens ambition om konstnärlig utsmyckning, men anser att enprocentregeln inte är det sätt som detta bör finansieras på.

Framför allt är det förskolor och skolor som kommer att byggas kommande år och därmed blir det dessa verksamheters behov av lokaler som enligt utredningens förslag kommer att bekosta den konstnärlig gestaltningen i kommunen. Det är inte rimligt att skolan och förskolan, som redan har bland de högsta lokalkostnaderna i länet, får ökade hyreskostnader som en följd av förslaget.

Konstnärlig gestaltning kan, enligt nämndernas reglementen, inte heller anses vara kärnverksamhet och bör därför inte prioriteras inom ramen för nämndernas budget.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Nämnden är positiv till att kommunen vill satsa mer på konstnärlig gestaltning i det offentliga rummet men uppfattar att utredningen rekommenderar en modell med en fast budget för konstnärlig gestaltning där placeringen av konst inte måste sammanfalla med byggprojektets placering. Det kan innebära att en del av skolpengen kan bekosta konstnärlig gestaltning som inte alls ligger i anslutning till skolan.

Nämnden är kritisk till att avsätta en procent inom budgeten för byggprojekt för konstnärlig gestaltning då det i sin förlängning innebär ökade lokalkostnader och därmed mindre utrymme för kostnader förknippade med elevernas lärande.

Huge AB

Huge hänvisar i sitt svar till sin konstpolicy från 2017-09-15 som reglerar om-, till- och nybyggnader av bostäder och kommersiella fastigheter.

Det inriktningsbeslut bolaget har fattat är att i den mån ekonomiska förutsättningar finns sker även investeringar i konst, i såväl nyproduktion av bostadsfastigheter som kommersiella fastigheter, dock med maximalt 0,5 procent av projektbudgeten.

Huddinge Samhällsfastigheter AB

Huddinge Samhällsfastigheter ser gärna att Huddinge kommun hanterar processen kring den konst som ska uppföras vid nyinvesteringar i verksamhetslokaler. Fördelarna är att kompetensen i konstnärliga frågor finns i kommunen och även

Datum
2020-01-29Diarienummer
KS-2017/1461.676

förmågan att utvärdera inkommande förslag från konstkonstuler i samband med nyinvesteringar.

I utredningen framgår att det huvudsakliga ansvaret för enprocentregeln föreslås ligga på kultur- och fritidsnämnden i nära samarbete med övriga berörda förvaltningar och Huddinge Samhällsfastigheter AB, vilket är bra. Huddinge Samhällsfastigheter föreslår även, i likhet med förslaget i utredningen, att bolaget bör äga och förvalta den konstnärliga utsmyckningen.

Kultur- och fritidsnämnden

Nämnden anser inte att införandet av enprocentregeln är den bästa och mest ändamålsenliga styrningen av kommunens arbete med konstnärlig utsmyckning då ett införande av den skulle göra kommunens ambition på det konstnärliga området avhängigt kommunens investeringstakt i fastigheter och anläggningar.

Nämnden ser hellre att kommunen arbetar med konstnärlig utsmyckning på samma sätt som man hanterat andra frågor där kommunens arbetssätt och investeringar inte varit tillfredsställande såsom parkprogrammet och lekplatsprogrammet. Där har kommunen först kartlagt nuläget och fastslagit en önskad nivå, för att därefter genomföra nödvändiga investeringar för att nå den önskade nivån. Ansvaret för ett sådant program gällande konstnärlig utsmyckning bör läggas hos kultur- och fritidsnämnden. Det finns behov av struktur och systematik i kommunens konstinvesteringar, en plan för drift och underhåll av den offentliga konsten samt att medel avsätts.

Klimat- och stadsmiljönämnden

Nämnden välkomnar utredningens förslag att ansvaret för konstnärlig gestaltning och dess underhåll tydliggörs och att medel för underhåll avsätts i investeringsbudgeten. Nämnden ansvarar för underhåll av offentliga miljöer såsom parker, torg och lekplatser där det förekommer konstnärlig gestaltning och konstaterar att det finns brister i hur överlämningen skett och att det saknas anvisningar om hur konstverken ska underhållas. Nämnden vill därför understryka vikten av att det i de fall de ges i uppdrag att ansvara för underhåll måste ske en tydlig överlämning och att det avsätts medel i nämndens budget.

Kulturföreningen Lyktan

Föreningen anser att det är viktigt att kommunen avsätter en procent av sina byggkostnader till konstnärlig gestaltning i en tid då den allmänna trenden bland svenska kommuner är att skära i kulturbudgeten.

Huddinge konstnärsklubb

Konstnärsklubben instämmer i det stora hela med utredningens beskrivning av vikten av konstnärlig gestaltning i Huddinges offentliga miljöer samt med utredningens beskrivning av varför det är viktigt med offentlig konst. Klubben instämmer även i utredningens förslag att Huddinge kommun skall tillämpa enprocent regeln och göra avsättningar till konstnärlig gestaltning när kommunen bygger nya verksamhetslokaler och större parkanläggningar på allmänna platser som finansieras av skattemedel.

Datum
2020-01-29Diarienummer
KS-2017/1461.676

Socialnämnden och vård och omsorgsnämnden

Nämnderna har inkommit med i de närmaste likalydande remissvar och vars kärna är följande:

Nämnderna ser enprocentregeln som en metod för att skapa ett stabilt och mer långsiktigt ekonomiskt utrymme för konsten i planeringen och byggandet av offentliga miljöer, men ser också att det ökar kostnaderna i ett kärvt ekonomiskt läge. Ett införande av enprocentregeln skulle exempelvis innebära högre hyreskostnader för nya och ombyggda lokaler än de annars skulle ha blivit. Huddinge kommun har under de kommande åren en stram ekonomisk budget och nämndernas verksamheter måste vara återhållsamma och prioritera kärnverksamheten.

Vid köp av verksamhet kan dessutom enprocentregeln genom att generera en merkostnad medföra att de ekonomiska villkoren för Huddinges kommunala utförare och externa utförare blir olika.

Förvaltningens synpunkter

Remissinstanserna är överlag positiva till konstnärlig gestaltning men ett flertal av dem ser betydande problem med att tillämpa enprocentregeln som finansiering av den.

En invändning rör att den konstnärliga satsningen blir direkt beroende av kommunens investeringstakt i lokaler och anläggningar och att det framför allt är de verksamheter som expanderar som förskola och skola som får bära dessa kostnader genom högre hyra.

Hela kommunsektorn står inför stora ekonomiska utmaningar, inte minst beroende på den demografiska utvecklingen, och som en följd har Huddinge kommun under kommande år en stram ekonomisk budget där nämnderna måste jobba smartare, vara återhållsamma och prioritera kärnverksamheten.

Mot bakgrund av de synpunkter som redovisas i nämndernas remissvar och en stram ekonomi anser kommunstyrelsens förvaltning att förslaget i utredningen om att tillämpa enprocentregeln i Huddinge kommun vid vissa anläggnings- och byggprojekt ska avslås.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut har inga ekonomiska eller juridiska konsekvenser.

Camilla Broo
KommundirektörToralf Nilsson
Kanslidirektör

Datum
2020-01-29

Diarienummer
KS-2017/1461.676

Bilagor

- Bilaga 1. Utredning om enprocentregeln
- Bilaga 2. Remissvar från förskolenämnden
- Bilaga 3. Remissvar från grundskolenämnden
- Bilaga 4. Remissvar från gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden
- Bilaga 5. Remissvar från Hüge AB
- Bilaga 6. Remissvar från Huddinge Samhällsfastigheter AB
- Bilaga 7. Remissvar från kultur- och fritidsnämnden
- Bilaga 8. Remissvar från klimat- och stadsmiljönämnden
- Bilaga 9. Remissvar från kulturföreningen Lyktan
- Bilaga 10. Remissvar från Huddinge konstnärsklubb
- Bilaga 11. Remissvar från socialnämnden
- Bilaga 12. Remissvar från vård- och omsorgsnämnden

Beslutet ska skickas till

Samtliga remissinstanser